

Malé děti se málo hýbají, proto chodí k zápisu s opožděným vývojem řeči

Děti se potřebují hýbat. Lézt, chodit, prozkoumávat svět okolo sebe.

Stále více prvňáčků má vady řeči. V důsledku toho jsou neúspěšní ve školní docházce. Kde jsou příčiny a jak je odstranit?

V posledních třech letech si učitelé u zápisu povšimli, že úroveň řeči dětí u zápisu rapidně klesla. Nejde jenom o výslovnost. Nedostatečná je i slovní zásoba, výstavba vět nebo schopnost odpovídat na otázky. Navíc je to často poprvé, kdy jsou rodiče upozorněni, že jejich potomek je ve vývoji řeči opožděný. „Mluví nesrozumitelně, špatně gramaticky, celkově je vyjadřování neobratné,“ uvádí Martina Sádovská.

Jak je možné, že rodiče netuší, že má jejich dítě potíže? Na to je jednoduchá odpověď. S dítětem jsme denně, známe ho dobře a s námi se vždy nějak domluví. Často jeho nedostatky nejsme schopni vnímat. „Naše uši jsou vůči vlastním dětem nekritické. Pokud si nejste jistí, zeptejte se paní učitelky ve školce. Ty by vás měli upozornit, že něco není v pořádku,“ říká Martina Sádovská s tím, že problémy s mluvením je vhodné řešit okolo čtvrtého roku. V šesti letech u zápisu je pozdě.

Nemusíte se spoléhat na pedagogy v mateřské škole. Sami objednejte své čtyřleté dítě na konzultaci u logopeda. „Nejde jen o samotné mluvení. Řešíme i dýchání a prohlížíme ústa. Někdy je potřeba odstranit nosní mandle nebo podjazykovou uzdičku. V tomto věku začíná běžet čas, aby se dala řeč do pořádku,“ upozorňuje Martina Sádovská.

Kde je zakopaný pes

Pokud jste dočetli článek až sem, určitě vás napadla zásadní otázka. Proč tomu tak je? Co se to děje, že jsou předškoláci na tom s mluvením tak zle? Rozhodně to není tím, že by od rodičů odkoukali špatný řečový vzor. Příčinou je nedostatek pohybu. „Děti se potřebují hýbat. Lézt, chodit, prozkoumávat svět okolo sebe. Rozvíjí to jejich hrubou i jemnou motoriku, což souvisí i s vývojem řeči. Jenomže v poslední době k tomu nemají moc příležitostí,“ vysvětluje Martina Sádovská.

Pro rodiče je velmi pohodlné děti vozit a nosit. Je to rychlejší. A čas je právě to, co se v dnešní době dospěláci snaží dohonit. Bohužel na úkor zdravého vývoje svých potomků. Dětem chybí přirozený pohyb, hledání cest vlastního rozvoje. Lezení, běhání, skákání, padání, zvedání se, to jsou nejlepší učitelé.

Od tabletů zpět ke klasickým hračkám

V době moderních technologií dostává na frak i jemná motorika. Moderní hračky dnes dělají všechno samy, stačí je ovládat tlačítkem. Nebo tu máme dotykové displeje, kde stačí jenom hýbat prstem. Dítě pasivně přijímá, kouká a jeho vývoj stagnuje. „Ideální jsou klasické stavebnice, skládačky, navlékání. Zapojí se ruka, oko, hlava, ale i řeč. Ve chvíli, kdy to nejde, dítě komunikuje, ptá se, jak na to, vzteká se, že to nejde,“ dává příklad Martina Sádovská. Je potřeba si uvědomit, že když je dítě převážně v pasivní roli, nic ho nenutí komunikovat.

Technologie z našeho života odstraníme jen těžko, ale myslete na to, že pokud je dítě vyloženě nepotřebuje třeba ke vzdělání, je lepší mu je do ruky nedávat. Mají negativní dopad na jeho komplexní vývoj. Později, kdy už se tomu nevyhneme, je dobré si stanovit pravidla a limity používání.

Nezapomeňte, že příklady táhnou. Když vy sami nedáte z ruky mobil, trávíte spoustu času na tabletu nebo počítači, fungujete jako vzor. V tomto případě ne zrovna v pozitivním slova smyslu. „Naopak, když děti uvidí, že si jdeme popovídat s kamarády a něco s nimi společně podnikáme, budou mít krásný přirozený vzor,“ doplňuje Martina Sádovská.

Vady řeči ničí prospěch

U zápisu se dozvíte, že vaše dítě špatně mluví. Co potom následuje? Buď odklad školní docházky, kdy máte rok na soustavnou práci a nápravu, nebo ho do první třídy vezmou. Školní prostředí není tak milosrdné jako školkové. Malý školák je terčem posměchu spolužáků. A když přijde to nejdůležitější, naučit se číst a psát, nastupují problémy a neúspěch. „Nezdary se pak svalují na paní učitelku, vzdělávací systém, ale příčina leží v neřešení problému pár let zpátky,“ konstatuje Martina Sádovská. První tříd je sama o sobě pro děti fyzicky i psychicky náročná. Řešit do toho ještě nápravu řeči, je pro dítě další zátěž.